ద్రోహవృక్షం

డా॥ వి. చంద్రశేఖరరావు

అడవిలోని మొట్టమొదటి తురాయిమొగ్గ కళ్లు విప్పింది. మూడురోజులుగా ఎదురుచూస్తున్నాను. అది విచ్చుకునే గొప్ప దృశ్యం కోసం. అడవికి మిగిలిన చివరి ఆశ ఈ తురాయిచెట్టే.

మోదుగ చెట్లున్నాయిగానీ వాటికి తొందరెక్కువ. అట్లా ఎర్రగా మిలమిలలాడి మనం గమనించే లోపలే, మొండిగా, నగ్నంగా మారిపోతాయి.

మొదటి మొగ్గ కళ్లు విప్పింది.

ఇక గొప్ప సంగీతసభ.

అన్నివైపుల నుండి కమ్ముకొస్తూ, ఏ గద్దరో ఎర్రని పాటల్ని అట్లా వెదజల్లుకుంటూ వెళుతున్నట్లు.

అడవి ఇప్పుడు నిప్పుకోడి.

నిజానికి అడవిలోకి వెళ్లవద్దని మిత్రుల సలహా. చర్చల కల ముగిసి, మళ్లీ అడవిలోని పొదలకు తుపాకులు మొలుస్తున్నాయని హెచ్చరికలిచ్చారు. అయినా తురాయి మొగ్గలు కళ్లు విప్పే, ఫ్లూటు, తబలా, వయొలెనుల రాగాలని విరజిమ్మే, ఎర్రని నవంబరు నెల కోసం ఎన్నో రోజుల నుంచి ఎదురుచూస్తున్నాను. వారంరోజులుగా రంగుల సంచిని, కాన్వాస్‌ని మోసుకుని తిరుగుతున్నాను. ఎర్రని తురాయి మొగ్గల్ని రంగుల్లోకి అనువదించే అవకాశం ఇప్పటికి దొరికింది.

రెండు పాయల నది, ఎత్తుగా పెరిగిన గడ్డి, రవ్వ గాలి మోత. నది ఒక పాయను ఆనుకొని ఎత్తయిన కొండ వృద్ధమునిలా. నదిలో ఈత కొట్టే (పశువులు కాసే) కుర్ర వాళ్ల అరుపులు వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి. పచ్చిక నుంచో, నీటి నుంచో ఎగిసివచ్చే వింత పరిమళం. అడవి వాసన, పిల్లల అరుపులు, తురాయి పువ్వుల సౌంద ర్యంతో పాటు, ఆసక్తిగొలిపే మరో దృశ్యం- వంద గజాల దూరంలో ఎత్తయిన రాతిపై కూర్చొన్న నడికారు మనిషి. పొడవాటి గాలాన్ని నదిలోకి వేసి (అది చేపల్ని పట్టడానికి కాకుండా, నదితోటి సంభాషించడానికన్నట్లు) నదివైపే చూస్తూ (ఉదయం నుంచీ అట్లాగే చూస్తున్నాడు). తురాయి మొగ్గల్ని చూస్తూ అడవంతా పిచ్చివాడిలా తిరుగుతున్న నాకు, ఈ నడికారు మనిషి రూపం ఏ మూలకెళ్లినా వెంటాడుతుంది. నిన్న సాయంకాలం పెద్దవాన. అడవి నంతా తడిపివేసింది. సన్నటి మబ్బు (నల్లటిది) ఆకాశం పై నుంచి వేలాడుతుంది. కొండల వైపుఉరుములు. గాలితో అటూ ఇటూ ఊగిసలాడుతూ మెరుపులు.

అనువైన చెట్టు కింద, నా రంగుల సామాన్లు దించుకొని, క్రమంగా ఒక మూడ్ లోకి వెళ్లే ప్రయత్నం. నడికారు మనిషి రూపం నిరంతరదృశ్యంలా కనిపిస్తూనే ఉంది. ఒక్క చేప కూడా పడినట్లు లేదు. గాలం పైకి లాగి రెండుమూడు వానపాముల్ని గుచ్చి మళ్లీ నీళ్లలోకి వేశాడు. ఎన్నిసార్లు గాలాన్ని పైకి లాగినా, అది ఖాళీగానే ఉంటుంది. (చేపలకట్లా తిండి వేయడానికే అతను అక్కడ కూర్చున్నట్లుగా ఉంది.) మధ్యలో ఒకసారి నావైపు తిరిగి పలకరింపుగా నవ్వాడు. అతని ముఖం ఎక్కడో చూసినట్లుగా ఉంది. సన్నగా, పొడవుగా వయసు ఎంత ఉంటుందో చెప్పలేనట్లుగా ఉంది అతని ముఖం. నెరసిన జుట్టుకు గోరింట పూసినట్లుగా ఉంది. ఎర్రగా, భయంగొలిపేలా ఉంది జుట్టు. అతనట్లా నది వైపుకు, నది అవతల నుండి కొండవైపుకు చూస్తూనే ఉన్నాడు. గాలిలోని పరిమళాలు, పిల్లవాళ్ల

శబ్దాలు వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి. నడికారు మనిషి యోగ ముద్ర కొనసాగుతూనే ఉంది. అడవి పక్కన ఊరు లోంచి, లౌడ్‌స్పీకరులోంచి ప్రకటనలేవో వినిపిస్తు న్నాయి. ఊళ్లో సాయంకాలం జరగబోయే సభ గురించి, మొరటుగా, పెద్దగా, తుపాకి పేలిన చప్పుడులా వినిపిస్తు న్నాయి ఆ ప్రకటనలు. రిజర్వేషన్లు, వర్గీకరణ, సభ, నిరసన, దళిత నాయకులు, పదాలన్నీ కలిసిపోయి, ఒక్కసారిగా పేలిన తూటా శబ్దాల్లా వినిపిస్తున్నాయి. ఆ శబ్దాలకు నడికారు మనిషి ఏకాంతముద్ర చెదిరినట్లుగా ఉంది. విసుగ్గా లేచి, నిలబడి గాలాన్ని బయటకు లాగి, దారాన్ని కర్రకు చుట్టి, ఏదో గుర్తు కొచ్చినవాడిలా లేచి నిల్చున్నాడు. మొదటిసారిగా ఆ ప్రదేశాన్ని చూస్తున్నట్లు గా, నాలుగు వైపుల పరికించి చూశాడు. ఎత్తయిన కొండవైపు సాలోచనగా చూశాడు. నదివైపు, పిల్లల అరుపులు వస్తున్న వైపు, చివరిగా నావైపు, ఆసక్తితో నావైపు చాలాసేపు చూశాడు. లేచి తూర్పు దిశగా నడక మొదలుపెట్టి, హఠాత్తుగా, ఏదో గుర్తుకొచ్చినట్లు నావైపు నడిచాడు.

ఎర్రటి గుండ్రటి ముఖం అతనిది. పొడవాటి మీసం. జుట్టు మాత్రం ఎర్రటి రంగులో ప్రత్యేకంగా వుంది. కళ్లు మిలమిలలాడుతూ మత్తుగా, నవ్వు తున్నట్లుగా వున్నాయి.

"నన్ను ఇదివరకెప్పుడైనా చూశావా?" అన్నాడు ఏ ఉపోద్ఘాతం లేకుండా.

"అద్భుతంగా ఉన్నాయి కదూ!" అన్నాడు చెట్టు పైనున్న పూలవైపు, నా కాన్వాస్ పైనున్న పూలవైపు మార్చి మార్చి చూస్తూ.

"జూడాస్ ట్రీ అంటే తెలుసా నీకు?" అన్నాడు నావైపు సూటిగా చూస్తూ.

"నేనో స్కూలు టీచర్ని. ఇరవైయేళ్లుగా ఇక్కడే ఉంటున్నాను. ప్రాజెక్టువాళ్లు పెట్టిన స్కూలు. ఇప్పుడం దులో దళితవాడల్లోని పిల్లలే చదువుతున్నారు. ఒకళ్లి ద్దరు చెంచుల పిల్లలు," అన్నాడు స్వగతంలోలాగా.

"నువ్వింత శ్రమపడి బొమ్మ వేస్తున్న ఈ తురాయి చెట్టును జూడాస్ ట్రీ అని కూడా అంటారు. ఈ చెట్టుకో చరిత్ర ఉంది."

"బైబిలు, న్యూ టెస్టిమెంటు, జీసస్ క్రైస్టు గురించి వినే ఉంటావు. క్రైస్టును శిలువ వెయ్యడానికి పట్టి ఇచ్చిన శిష్యుడు పేరు జూడా. క్రైస్టును పట్టి ఇచ్చినాక పశ్చాత్తాపపడి, 'పవిత్ర రక్తాన్ని మోసం చేసిన పాపిని' అంటూ ఆవేదనపడి, ఊరి బయటనున్న ఒంటరి చెట్టుకు ఉరి వేసుకున్నాడు. మరుసటిరోజు చెట్టు మొత్తం వెలిగిపోయి, దాని కొమ్మల నిండా ఎర్రటిపూలు (జూడా జుట్టు ఎర్రగా వెలిగిపోతుంటుంది) పూశాయి. ఆ చెట్టే ఇది" అని క్షణంసేపు ఆగి, "ఈ రంగుపూలను చూసి మోసపోకు. దీని అందాలను చూసి మోహపడకు. ఇది నమ్మకద్రోహం నుంచి పుట్టిన అందం" అని, "నా జుట్టు చూశావా? ఎర్రటి రంగులో మిలమిలలాడుతూ, బహుశా జూడా రక్తం నాలోనూ పారుతుందేమో?" అని, మళ్లీ కొద్దిక్షణాలు ఆగి, "నా పేరు ఉ.కొండయ్య. మని ద్దరం ముప్ఫయేళ్ల క్రితం ఈ ప్రాంతాల్లోనే తిరిగాము. బహుశా నీకు గుర్తు ఉండి ఉండదు. సిటీ మనిషివ య్యావు. అయ్యేయస్ పరీక్షేదో రాసినట్టున్నావు. మనం మళ్లీ ఇట్లా, జూడాస్ చెట్టు దగ్గర కలుసుకోవటం కాకతాళీయం మాత్రం కాదు."

"మైకులో ప్రకటన విన్నావు కదా, ఒక సభ కాదు. రెండు సభలు జరుగబోతున్నాయి. బహుశా కొట్లాటలు కూడా జరగవచ్చు. బహుశా ఎర్రటి జూడా పూలరంగు రక్తాలు కూడా పారవచ్చు. ఇక అడవంతా ఎర్రపూల సౌందర్యమే. నీ కుంచె పట్టనంత..."

"ఉ.కొండయ్యను. గుర్తుకొచ్చానా?" అంటూ గంభీరంగా అడుగు వేసుకుంటూ ఊరు వైపుకు నడిచాడు అతను.

2

నది అంచుపైనున్న కాలిబాటన నడిచి వెళు తుంటే, రేవులో ఈత కొడుతున్న కుర్రాడు కనిపించాడు. దాదాపు నగ్నంగా ఉన్నాడు. నడుం చుట్టూ ఒట్టి మొల గుడ్డ. నీటిపై తేలాడుతూ, చేతులతో, అటూ, ఇటూ టపటపమని కొడుతూ, ముఖమంతా నీళ్లలో మునిగి ఉందిగాని, జుట్టు మాత్రం నీటిపైనే ఉంది. ఎర్రటి జేగురురంగు జుట్టు. సూదుల కట్టలా నిక్కబొడుచుకొని ఉంది. వాణ్ణి వెంటనే గుర్తుపట్టాను. కొండయ్య. (ఇంటి పేరు ఉమ్మేటి. బడిలో వాణ్ణి ఉ. కొండయ్య అని పిలుస్తారు.) వాణ్ణి గుర్తుపట్టగానే నాలో బుసబుస మంటూ కోపం రేగింది. పొదల్లోంచి నాలుగైదు రాళ్లను ఏరాను. నన్ను చూడ గానే వాడి కళ్లలోనూ భయం. ఒంటరిగా దొరికాడు. ఎప్పుడూ గుంపుగా తిరిగేవాళ్లు. ఒడ్డుపై నుండే "ఒరేయ్, ఇవాళ నువ్వు నా చేతిలో అయిపోయావురా!" అని అరుస్తూ రాళ్లను వాడి వైపుకు విసరటం మొదలుపెట్టాను.

కొండయ్య నా శత్రువు. ఇన్నాళ్లకు దొరికాడు. వాడు వేగంగా అవతల ఒడ్డుకు ఈదుతున్నాడు. ఆ

వైపున కొండ ఉంది. కొండపైకి ఎగబాకి పరిగెత్తాలని వాడి ప్లాన్. రాళ్లు విసురుకోవటం, కొట్టుకోవటం మాకు కొత్తకాదు. కానీ ఎవరం ఇట్లా ఒంటరిగా దొరకం. మామూలుగా అయితే కొండయ్య దగ్గర చెంచుపిల్లల దగ్గర సంపాదించిన దబ్బ (విల్లు, బాణం) ఉంటుంది. అది ఉన్నంతసేపూ వాణ్ణి కొట్టటం, మనవల్లగాదు. గెరిల్లా యుద్ధతంత్రం వాడిది. కాళ్లపై బాణాలతో కొట్టి, ముఖంపై దబదబా గుద్ది నిముషాల్లో మాయమవు తాడు. మా ఇద్దరి బళ్లు వేరువేరుగాని (మేముండే బడిలో వాళ్ల పిల్లల్ని చదివించమని వేరే బడి పెట్టుకున్నారు వాళ్లు), వదిలిపెట్టే టైము ఒకటే. బడి సంచుల నిండా రాళ్లు రడీగా ఉంటాయి.

"సంగీతగా (సంగీతరావు నాపేరు) చచ్చేవురా!" అంటూ రాళ్లు విసిరి, క్షణాల్లో పొదల్లో మాయమవు తాడు. ఇవాళ వాడు ఒంటరిగా, నిరాయుధంగా దొరికాడు.

వాడు నా ముఖ్యమైన శత్రువు. 'వాళ్లను నమ్మ వద్దు. వాళ్ల పొడ కూడా మన మీద పడకూడదు,' అని మా ఇంట్లో రోజూ చెబుతుంటారు. రెండు కులాల మధ్య నాలుగైదుసార్లు పెద్ద పెద్ద కొట్లాటలే జరిగాయి. హత్యకేసులు, కోర్టు వాయిదాలు ఇంకా సాగుతూనే ఉన్నాయి. నాకు ఆరేళ్లప్పుడు, ఒక అర్ధరాత్రి వేళ మా ఇళ్లలోంచి మంటలు లేచాయి. ఒకటి, రెండు సామాన్లు నెత్తిన పెట్టుకొని పెద్దగా ఏడ్చుకుంటూ వీధుల్లోకి పరిగెత్తాము. ఇది జరిగిన వారానికి వాళ్ల ఇళ్లు కూడా తగలబడ్డాయి. ఊరికి ఆ చివరన వాళ్ల ఇళ్లు, ఈ చివరన మా ఇళ్లు. వాళ్ల వీధిపై నుండి కూడా వెళ్లవద్దని మా పెద్దవాళ్ల ఆర్డర్.

మొత్తానికి, ఇవాళ వాడు నాకు దొరికాడు. వాడు మంచి ఈతగాడు. దెబ్బకు అందకుండా, నీళ్లలో మును గుతూ, తేలుతూ రేవంతా ఈదుతున్నాడు. అందమైన ముఖం వాడిది. తేనెరంగు కళ్లు. ముఖంలో ఇంకా పసి తనం పోలేదు. పావుగంటసేపు వాడు నన్ను తప్పించు కుని నీళ్లలోనే తిరుగుతున్నాడు.

ఇక లాభం లేదని నేనూ నీళ్లలోకి దూకాను. వాడు నాకు అందకుండా పాములా దూసుకుపోతు న్నాడు. సన్నటి రవ్వగాలి నీళ్లను చిందవందర చేస్తుంది. నీళ్లలో వాడి ఎరుపురంగు జుట్టు మెరుస్తూనే ఉంది. దగ్గరగా వెళ్లి, వాడి చొక్కా పట్టుకుని లాగాను. వాడి కళ్లలో భయం. పెదాలు అదురుతున్నాయి. "రేయ్! ఈరోజు నువ్వు అయి పొయ్యావురా!" అంటూ అరి చాను. వాడు నా చెయ్యి విదిలించుకొని ఒడ్డుకి పరిగెత్తాడు. పొదల్లో ఉన్న నిక్కరు, చొక్కా వేసుకున్నాడు. నేనింకా నీళ్లలోనే ఉన్నాను. 'ఇక వీడు రాళ్లు విసురు తాడు' అనుకున్నాను. గానీ, వాడు మాత్రం మౌనంగా నావైపు నడిచాడు. ఆడపిల్లల ముఖంలో వుండే మృదుత్వం ఉంది వాడి ముఖంలో. దగ్గరకు వచ్చి "చలి వేయటం లేదా?" అన్నాడు. నేను ఏం మాట్లాడలేదు. ఒడ్డు పైకి ఈదుకుంటూ వచ్చాను. "నిన్నెవరురా మా రేవులో ఈతకొట్టమంది," అన్నాను గొంతులో కరకు దనంతో.

"మీ రేవా? అట్లా అని ఎక్కడన్నా రాసుందా?" అన్నాడు. వాడి ముఖంలో సన్నటి నవ్వు. "దీన్ని కని పెట్టింది మేము. కొండలచాటున, ఇన్నాళ్లు ఎవరూ దీన్ని చూడలేదు," అన్నాను అసహనంగా.

"కుంటల్లో నీళ్లలా, కదలకుండా ఉంటాయి ఇక్కడ నీళ్లు," అన్నాడు సర్టిఫికెటు ఇస్తున్నట్టుగా. వాడు హఠాత్తుగా నావైపు తిరిగి, "చేతికి దొరికినా ఎందుకు వదిలేశావు?" అన్నాడు.

కాసేపు ఆలోచించి, "కావాలనే నిన్ను వది లేశాను. నీతో మాట్లాడాలని ఆగాను. మేమంటే ఏమిటో మీకు తెలియాలి. బుర్రలేని వెధవలు మీరు. ఆ విషయం నీకు చెప్పాలని. 'ఐక్యరాజ్యసమితి' అంటే తెలుసా నీకు? అలీన దేశాలంటే తెలుసా? ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం అంటే? అరే అసలు నువ్వు సొంతంగా 'నా పేరు కొండయ్య' అని ఇంగ్లీషులో చెప్పగలవురా?" అన్నాను అక్కసుగా.

"లెక్కల్లో నాకు 94 తెలుసా? ఆల్జీబ్రాకు మన మంటే గాబరా?" అన్నాడు కొండయ్య ఉక్రోషంగా.

"అరేయి తెలుగు పద్యాన్ని తప్పులు లేకుండా చెప్పగలవురా? ఆకాశంబున నుండి శంభుని శిరమ్ము పద్యం చెప్పరా నాలిక మందపోడా?" అన్నాను సవాలుగా.

"ఆ పద్యమేమిటి? నాకు జాషువా పద్యాలన్నీ కంఠతా వచ్చు. గబ్బిలం పద్యాలు గడగడా చెప్పనా?" అన్నాడు.

మెల్లిగా పొదల్ని దాటి ముందుకు నడిచాము. కొండయ్య నా శత్రువు. వాడి దగ్గర అలుసయిపోవటం నాకిష్టం లేదు. "అరేయ్! కొండ లెక్కటం వచ్చురా నీకు. ఈ ఎదురుగ్గా ఉన్న కొండను అరగంటలో ఎక్కి దిగ గలను తెలుసా?" అన్నాను గర్వంగా.

“నీ గురించి మావాళ్లు చెప్పుకుంటారు. కొండలు ఎక్కటంలో, నీ తరువాతే ఎవరైనా?” అని ఒప్పుకున్నాడు వాడు.

నా బుగ్గలు ఎరుపెక్కాయి. మేమిద్దరం శత్రువుల మన్న విషయం మరిచి పొయ్యాము. “ఇదుగో ఈ ఎదురుకొండ ఎక్కినోడురా మొనగాడంటే, మధ్యదాకా పొదలు, చిల్లచెట్లు ఉంటాయిగానీ, ఆ పైన నున్నగా, జారతా ఉంటది. ఏమాత్రం పట్టుతప్పినా పులుసులోకి కూడా దొరకం...” అన్నాను గర్వంగా.

“నేను చాలాసార్లు, సగందాకా ఎక్కి భయంతో వెనక్కు వచ్చాను.” వాడు చెబుతుంటే నా సంతోషానికి హద్దులేదు. “అసలు మీవాళ్లు అంతేరా. దమ్ములే నోళ్లు,” అన్నాను ఏదో గుర్తుకొచ్చినట్టుగా. కొండయ్య ఏం మాట్లాడలేదు. “నన్ను నీతోపాటు కొండపైకి తీసుకెళ్లు. సగం నుంచే భయం నాకు. నువ్వుంటే ధైర్యం గా వస్తాను,” అన్నాడు కొండ వైపుకు నడుస్తూ.

“ఊబ వళ్లు నీది. నువ్వేం ఎక్కగలవురా?” అన్నాను.

“లేదు. నేను కూడా వస్తాను,” అంటూ నాతో పాటు నడిచాడు.

కొండ ఎక్కటం మొదలుపెట్టాము. సగందాకా ఇబ్బందేమీ లేదు. నేను చకచకా పరిగెత్తాను. మధ్యదాకా పచ్చిక ఉంది. ఇబ్బందిలేదు. రెండు మూడుచోట్ల వాడు జారబోతే చెయ్యి పట్టుకొని ఆపాను. పొదలు, పచ్చిక అయిపోయినాక, కోసుగా వుండే పర్వతం మొదలైంది. నునుపుగా, త్రిభుజంలా ఉండే అంచు అది. ఎటువైపు నుంచీ పట్టు దొరకదు. మేకలు కూడా అటుపైకి ఎక్కలేవు. ఆ అంచుదాకా వచ్చినాక కొండయ్య భయ పడ్డాడు. వాడి చేతులు వణకటం గమనించాను. ముఖం నిండా చెమట. “ఇంకా ముందుకొస్తావా? ఆగి పోతావా?” అన్నాను. నునుపుగా, ఏ ఆధారంలేని కొండ అంచు చూసి కొద్దిగా జంకాడు.

“వద్దన్నా. అస్సలు పట్టు దొరకదు. నువ్వు కూడా ఎక్కొద్దు,” అన్నాడు వాడు. “పోరా సన్నాసీ,” అంటూ ముందుకు కదిలాను. శిఖరం పై అక్కడక్కడా ముందుకు పొడుచు కొచ్చిన గఋసులున్నాయి. కాళ్లను వాటిపై అదిమిపెట్టి, రెండు చేతుల్తో ముందుకు పాకాను. కొండయ్య నాతోపాటే పైకి వస్తున్నాడు. కాస్త దూరం పోయినాక నున్నటి గ్రానైట్‌పై అక్కడక్కడ పగుళ్లు కనబడ్డాయి. అట్లాగే పగుళ్లను మెట్లలాగా పట్టుకొని పైకి పాకాను. అంచుమీద కాలును బలంగా తొక్కిపెట్టి, కొండయ్య చేతిని అందుకున్నాను. అక్కడ నుండి చూస్తే సన్నటి దారపుపోగులా ఉంది నది. అడవి చీమల పుట్టలా ఉంది. గాలి బలంగా వీస్తుంది. ఇంకొక్క ఇరవై అడుగులు వెళితే కొండ చివరిభాగం వస్తుంది. ఈ భాగమంతా నున్నగా మెరుస్తుంది. పొట్ట తోనే పాక్కుంటూ వెళ్లాలి. కొండయ్య నా వెనుకనే వస్తున్నాడు. వాడి ధైర్యానికి ఆశ్చర్యపోయాను. ‘శభాషో’ అనుకున్నాను. ఒక్కో అడుగు ముందుకు వెళుతుంటే, భయంగానూ థ్రిల్‌గానూ వుంది. అక్కడక్కడా పగుళ్లు కన బడ్డాయి. వాటిల్లో చేతుల్ని ఇరికించుకొని ముందుకు పాకాము. శిఖరం అంచుకు చేరి, అక్కడ కూలబడ్డాము. అక్కడ కూర్చుని చుట్టూ ఉన్న కొండల్ని, అడవిని చూస్తుంటే అవన్నీ మేము జయించిన రాజ్యాలుగా తోచాయి. పైకి చెయ్యి చాపితే మబ్బులు అందుతున్నాయి. శిరస్సుపై మబ్బుల కిరీటం పెట్టుకొన్న ఇద్దరు యువరాజుల్లా మిలమిలలాడాము. నా శత్రువూ, నేను కలిసి సాధించిన విజయం ఇది. ఎందుకో వాణ్ణి శత్రువు అనుకోవాలనిపించ లేదు. మా ఇష్టాలు, ఆనం దాలు, ఒక్కలానే ఉన్నాయి. తెలియని స్నేహభావం ఏదో మమ్మల్ని కమ్ముకుంది. “నల్లమల కొండల్లోనే ఎత్తయిన కొండ ఇది. ఎవ్వరూ, ఇంత ఎత్తుకు ఎక్క లేదు. ఈ కొండకు మనమే టెన్సింగ్ నార్కే, ఎడ్మండ్ హిల్లరీలం,” అన్నాడు కొండయ్య గర్వంగా. ఇద్దరం చాలాసేపు కబుర్లు చెప్పుకొన్నాము. అద్భుతమైన విహారం అది. సరస్సులు, నదులు, అడవులు, మధుర మైన ఫలాలు, చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలు, అట్లా మాట్లాడు కుంటూనే ఉన్నాము. ఆ కబుర్లలో మాదైన ఒక గతాన్ని గుర్తుపట్టాము. మా దుఃఖాలు, పోరాటాలు, మా పూర్వీ కుల అవమానాలు, కన్నీళ్లు అన్నీ గుర్తు చేసుకున్నాము. మా ఇద్దరి రక్తాల్లో ప్రవహించే చరిత్ర ఒక్కటే అని తేల్చుకున్నాము. దగ్గరగా చూస్తే మా ఇద్దరిలో ఎన్నో పోలికలు. ముక్కుతీరు, లావాటి పెదాలు, మాటలు ఉచ్ఛారణ. ఇవన్నీ అర్థమవుతుంటే ఎంతో ఆశ్చర్యం. కబుర్ల మధ్యలో వాడి భుజంపై చెయ్యివేసి. అద్భుతంగా ఉందా స్పర్శ. అట్లాగే కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కొండ దిగటం మొదలుపెట్టాము.

కొండ దిగి, చిట్టడవిని దాటి, ఇద్దరం ఊరువైపు నడిచాము. మేకలు కాసే కుర్ర వాళ్లు ఇద్దరు మావైపు

ఆశ్చర్యంగా చూశారు. ఊళ్లోకి వచ్చినాక, వాళ్ల వీధిలో కట్టెలు కొట్టుకుంటున్న ముసలివాడు ఒకడు మమ్మల్ని చూసి ముఖం చిట్లించాడు. కొండయ్యలో క్రమంగా బెరుకు మొదలైంది. ‘‘మనం దూరం దూరంగా నడుద్దాం,’’ అన్నాడు. నేనేం మాట్లాడలేదు. గబగబా అడుగులు వేసి, నాకు దూరంగా జరిగాడు కొండయ్య. నేనదేమీ పట్టించుకోకుండా వాడి పక్కనే నడవటం మొదలుపెట్టాను. వాడు క్రమంగా దూరం జరుగుతున్నాడు. హఠాత్తుగా కిందకు వంగి, నేలపై రాయి తీసి, ‘‘బుర్ర పగులుద్ది!’’ అని అరిచాడు. అని రాయిని నావైపు విసిరాడు. నేను ముందుకు వంగి, దాన్ని తప్పించుకొన్నాను. ఒక నిముషం ఆగి, నేను కూడా ఒక రాయిని చేతిలోకి తీసుకున్నాను.

3

ఉ.కొండయ్య వెళ్లిపోయి చాలాసేపైంది. గాలి బలంగా వీస్తుంది. ఎండిన ఆకులన్నీ గలగల శబ్దం చేస్తున్నాయి. దూరంగా నీళ్లు ప్రవహిస్తున్న చప్పుడు.

ఉ.కొండయ్యతోటి నా చిన్నప్పటి జ్ఞాపకం, కొద్ది నిముషాల క్రితమే జరిగినట్లుగా ఉంది. నా ప్యాంటు రెండు జేబులు బరువుగా కంకరరాళ్లతో నిండినట్లుగా అనిపించ సాగింది. కొండవైపు చూశాను. ఇప్పుడు నేను, ఉ.కొండయ్య కలిసి మళ్లీ ఆ కొండను ఎక్కగలమా? అని ఆలోచించాను.

అడవి అవతల ఊళ్లో గొడవ గొడవగా ఉంది. బహుశా ఉ. కొండయ్య చెప్పినట్లు రెండు సభలు మొదలయి ఉంటాయి.

ఆదివారం వార్త, 26 డిసెంబర్ 2004